

Επί ερωτήματος της Δ.Ε.Υ.Α.

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

Ερωτάται αν επιβάλλεται ή εν πάσει περιπτώσει επιτρέπεται η παροχή πληροφοριών σε ιδιοκτήτη καταστήματος, εκμισθωτή ως προς τα υπόλοιπα λογαριασμού ύδρευσης του μισθωτή του καταστήματος. Σημειώνεται ότι η παροχή έχει διακοπεί εξαιτίας χρεών του μισθωτή προς τη Δ.Ε.Υ.Α.

Ι. ΚΡΙΣΙΜΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

1. ΣΥΝΤΑΓΜΑ 1975/1986/2001

Άρθρο 10

1. Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον, που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο.

****3. Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει. Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή παράνομης άρνησης, πέραν των άλλων τυχόν κυρώσεων και έννομων συνεπειών, καταβάλλεται και ειδική χρηματική ικανοποίηση στον αιτούντα, όπως νόμος ορίζει.**

2. Ν 1599/1986: Σχέσεις Κράτους-πολίτη. Ταυτότητες-ΕΚΑ-κλπ., διοικ. διατάξεις

Άρθρο 16.

Δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ Βλ. ήδη άρθρο 5 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/1999)

1. Κάθε πολίτης, με τις επιφυλάξεις των διατάξεων της παραγράφου 3, έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων. Ως διοικητικά έγγραφα, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, θεωρούνται **όλα τα έγγραφα που συντάσσονται από όργανα του δημόσιου τομέα**, ιδίως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιοι οδηγίες, απαντήσεις της διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Το δικαίωμα της παραγράφου 1 ασκείται:

α. Με επιτόπια μελέτη.

β. Με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή του μπορεί να βλάψει το έγγραφο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον ενδιαφερόμενο, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στο νόμο.

3. Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα μπορούν να αρνηθούν την ικανοποίηση του δικαιώματος της παραγράφου 1 στις περιπτώσεις:

α. Που παραβλάπεται το απόρρητο των συζητήσεων του υπουργικού συμβουλίου και των άλλων κυβερνητικών οργάνων, το απόρρητο της εθνικής άμυνας και εξωτερικής πολιτικής, της δημόσιας πίστης και του νομίματος, της ασφάλειας του κράτους και της δημόσιας τάξης το ιατρικό, εμπορικό, τραπεζικό ή βιομηχανικό απόρρητο και κάθε άλλο απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις ή

β. που μπορεί να δυσχεράνει την έρευνα δικαστικών, αστυνομικών, στρατιωτικών ή διοικητικών αρχών σχετικά με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

3. Ν 1756/1988: ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ, ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Άρθρο 25

4. Ο εισαγγελέας πρωτοδικών:

α) έχει δικαίωμα να συνιστά σε όσους φιλονικούν να αποφύγουν της τέλεση αξιόποινων πράξεων και να επιδιώξουν την ειρηνική λύση της διαφοράς τους,

β) **δικαιούται να παραγγέλει στις υπηρεσίες του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών κοινής ωφέλειας και όλων γενικά των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα,**

να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφα τους, όταν το ζητήσουν νομικά ή φυσικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ή έννομο συμφέρον, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 261 του Κ.Π.Δ.

4. Ν 1892/1990: Επενδύσεις ΒΛ.Ν.2601/98-ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΠΡΟΝΟΙΑ-ΦΟΡΟΙ ΚΛΠ (302)

Άρθρο 51

Επανοριοθέτηση του δημόσιου τομέα

1. Ο κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 δημόσιος τομέας περιλαμβάνει μόνο:

α. Τις κάθε είδους δημόσιες υπηρεσίες, που υπάγονται στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου και εκπροσωπούνται από αυτό.

"β. Τα κάθε είδους Ν.Π.Δ.Δ., εξαιρουμένων των Χρηματοπιστηρίων Αξιών, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Επιτροπής Εποπτείας της Ιδιωτικής Ασφάλισης, είτε αυτά αποτελούν οργανισμούς κατά τόπο είτε καθ' ύλην αυτοδιοίκησης."

***Η περ.β όπως είχε συμπληρωθεί με την παρ.9 του άρθρου 18 του Ν. 2198/1994

αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.6 του άρθρου 3 του Ν. 3229/2004 (ΦΕΚ Α 38)

γ. Τις κάθε είδους κρατικές ή δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις και οργανισμούς, **"καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου δημόσιου χαρακτήρα που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημόσιους σκοπούς."**

***Η εντός " " φράση προστέθηκε με την παρ.6 του άρθρου 4 του Ν. 1943/1991 (ΦΕΚ Α 50)

5. Ν 1069/1980: Επιχειρήσεις ύδρευσης - αποχέτευσης.

Άρθρον 1.

Αντικείμενον - φορείς - αρμοδιότης.

1. Δια την άσκησιν των πάσης φύσεως δραστηριοτήτων του κυκλώματος υδρεύσεως και αποχετεύσεως οικιστικών κέντρων της Χώρας, εξαιρέσει των πόλεων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Βόλου και των μειζόνων αυτών περιοχών, δύναται να συνιστώνται κατά την παράγραφον 3 του παρόντος άρθρου εις έκαστον Δήμον ή Κοινότητα της Χώρας ή υπό πλειόνων Δήμων ή Κοινοτήτων ή Δήμων και Κοινοτήτων

ενιαία επιχειρήσεις υδρεύσεως και αποχετεύσεως. Αι ανωτέρω Επιχειρήσεις αποτελούν **ίδια Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρος**, διεπόμενα υπό των κανόνων της Ιδιωτικής οικονομίας, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλως υπό νόμου.

II. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΑΧΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Στα πλαίσια της 138/2007 Γνωμοδότησης του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους διαλαμβάνονται τα ακόλουθα: «Οι Επιχειρήσεις Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως αποτελούν δημόσια νομικά πρόσωπα ειδικού σκοπού συνδεδεμένα με τους Ο.Τ.Α. και διεπόμενα, κατ' αρχήν, από τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου (ΣτΕ 2840/1988, 2854/1988, Δ.Εφ.Θεσ. 108/1993, Επαμ. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου 2005, παράγραφος 365 επ.), πλην αν από διάταξη νόμου ορίζεται ή προκύπτει η εφαρμογή των κανόνων του Δημοσίου Δικαίου, οπότε εφαρμόζονται οι κανόνες αυτοί. Υπό την ανωτέρω έννοια **οι επιχειρήσεις αυτές έχουν διφυή χαρακτήρα και δύναται προς εκπλήρωση του σκοπού τους να ασκούν αρμοδιότητες οι οποίες προσιδιάζουν στις Δημόσιες Αρχές (Ολ. ΣτΕ 108/1991). Με κριτήριο το λειτουργικό τους αντικείμενο σύμφωνα με τα άρθρα 1 παρ. ` εδ. α' και 2 παρ. 1 περ. α', β, γ', δ' και ε' του Νόμου 1069/1980 εντάσσονται εννοιολογικώς στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα κατά την έννοια του άρθρου 51 παρ. 1 περ. γ' του Νόμου 1892/1990 (Γνωμ. Συνελ. Νομ. Συμβούλων Διοικήσεως 321/1986), δεδομένου ότι οι υπηρεσίες τις οποίες προσφέρουν είναι κοινωφελείς και συνιστούν από τη φύση τους αποκλειστικές αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων, δηλαδή υπηρεσίες αυτών προς το κοινό, παρέχονται δε καθ' υποκατάσταση των Ο.Τ.Α. στην άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.»**

2. Από το νομικό πλαίσιο που παρατέθηκε και σύμφωνα με την ανωτέρω Γνωμοδότηση 138/2007 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους πρέπει να ερμηνευθεί ότι, παρά την κατ' αρχήν συμβατική σχέση που συνδέει τον καταναλωτή με τη Δ.Ε.Υ.Α., δεν παύει να πρόκειται προσφορά

κοινωφελούς υπηρεσίας, ήτοι παροχή αγαθού πρωταρχικής σημασίας για τη ζωή και υγεία του πολίτη. Επομένως και σε αρμονία με το διφυή χαρακτήρα των συγκεκριμένων νομικών προσώπων, **η Δ.Ε.Υ.Α. συχνά πρέπει να εκλαμβάνεται, στα πλαίσια της λειτουργίας της έναντι των δημοτών του οικείου δήμου, ως νομικό μάρφωμα εντασσόμενο στην έννοια του δημόσιου τομέα (νομοθετήματα 4,5).** Υπ' αυτή την έννοια η Δ.Ε.Υ.Α. πρέπει να εκληφθεί ως προς τη συγκεκριμένη δράση της ως υπαγόμενη στο άρθρο 16, παράγραφος 1 του Νόμου 1599/1986 (**νομοθέτημα 2**). Συνέπεια αυτής της υπαγωγής αποτελεί η κατ' αρχήν υποχρέωση της Δ.Ε.Υ.Α. για χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων. Η εκ του νόμου υποχρέωση αυτή τελεί όμως υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

3. Ο δημότης που επιθυμεί να λάβει γνώση συγκεκριμένων εγγράφων της επιχείρησης **πρέπει να έχει έννομο συμφέρον προς χορήγηση αυτής της δυνατότητας**, δηλαδή να επικαλεσθεί και θεμελιώσει μια ιδιαίτερη εγγύτητα προς τα συγκεκριμένα βιοτικά και νομικά στοιχεία, ικανή να επηρεάσει την ηθική και υλική του κατάσταση. **Το έννομο συμφέρον πρέπει να προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής εννόμου σχέσεως συνδεόμενης με το περιεχόμενο των στοιχείων στα οποία ζητείται η πρόσβαση.**

Εν προκειμένω ο εκμισθωτής και ιδιοκτήτης του καταστήματος πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει έννομο συμφέρον να λάβει γνώση των εν λόγω λογαριασμών, κατά πρώτον λόγω του ότι η παροχή αφορά σε ακίνητο ιδιοκτησίας του. Κατά δεύτερον και βάσει του ιδρυτικού των Δ.Ε.Υ.Α. Νόμου 1069/1980 υπάρχουν σημεία στα οποία η ευθύνη του ιδιοκτήτη συνάπτεται προς την ευθύνη του μισθωτή, όπως το άρθρο 16, στα πλαίσια του οποίου:

« Τέλος χρήσεως υπονόμου και τέλος υδρεύσεως.

1. Οι Ιδιοκτήται των ακινήτων των συνδεομένων μετά των δικτύων υποχρεούνται εις την καταβολήν του τέλους χρήσεως υπονόμου και τέλος υδρεύσεως, εισπραττομένοι δια των λογαριασμών

*καταναλώσεως ύδατος κατά τα εν άρθροις 25 και 26 του παρόντος οριζόμενα. Δια τους ήδη συνδεδεμένους μετά των δικτύων το τέλος χρήσεως οφείλεται από της συστάσεως της επιχειρήσεως. **Συνοφειλέται εις ολόκληρον του τέλους χρήσεως μετά των Ιδιοκτητών τυγχάνουσι και οι οπωσδήποτε ποιούμενοι χρήσιμ του ακινήτου.***

Τα ζητούμενα δε στοιχεία εκ των λογαριασμών του μισθωτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστούν απόρρητα δεδομένα, δηλαδή δεδομένα που να άπτονται άμεσα της ιδιωτικής ή οικογενειακή ζωής του **(νομοθέτημα 2)** και να χρήζουν ως εκ τούτου αντίστοιχης προστασίας.

4. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση χορήγησης εγγράφων πρέπει να είναι ορισμένη, σαφής και να αναφέρεται σε συγκεκριμένα έγγραφα, και όχι αόριστη, χωρίς να εξειδικεύονται τα κατ' ιδίαν στοιχεία αυτών, ώστε να καθίσταται δυνατή η ικανοποίηση του αιτήματος με λελογισμένη απασχόληση των αρμοδίων οργάνων (Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 261/93, 315/94, 314/96, 119/97). [Από τα δικαστήρια έχει κριθεί μη νόμιμο τα αίτημα επίδειξης όλων των εγγράφων που βρίσκονται στο σε ορισμένο ρυμοτομικό ή κτηματολογικό φάκελο (Πρ.Αθ. 1046/1968, ΝοΒ 16, 652). Παρομοίως έχει κριθεί μη νόμιμο το αίτημα επίδειξης όλων των εγγράφων και πιστοποιητικών εταιρίας στην οποία ανατέθηκε η προμήθεια και όλου του φακέλου του διαγωνισμού (Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 261/93)].

5. Το δικαίωμα δύναται να ασκηθεί με επιτόπια μελέτη του εγγράφου (στο κατάστημα της επιχείρησης) ή με χορήγηση αντιγράφου εφόσον η αναπαραγωγή μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει αποκλειστικά τον αιτούντα.

6. Επίσης με τη διάταξη του άρθρου 25, παράγραφος 4 του Νόμου 1756/1988 **(νομοθέτημα 3)** παρέχεται στον Εισαγγελέα το δικαίωμα να παραγγέλλει σε κάθε δημόσια υπηρεσία, αλλά **και κάθε οργανισμό κοινής ωφέλειας**, τη χορήγηση οποιουδήποτε εγγράφου που τελεί στην κατοχή τους, εκτός αν τα αιτούμενα έγγραφα εμπίπτουν στη διάταξη του

άρθρου 261 του Κ.Π.Δ., δηλαδή πρόκειται για διπλωματικό ή στρατιωτικό ή υπηρεσιακό μυστικό.

ΙΙΙ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Δ.Ε.Υ.Α. πρέπει κατ' αρχήν να ικανοποιήσει την αίτηση του ιδιοκτήτη του καταστήματος υπό τις προϋποθέσεις όμως και με τον τρόπο που παραπάνω περιγράφηκαν.

Αθήνα, 24/3/2010

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος
Πάνος Ζυγούρης